

JAARVERSLAG

2018

Transgender Netwerk Nederland

INHOUD

- Inleiding 2
- Doel & strategie 3
- Informeren, agenderen & vertegenwoordigen 4
- Netwerk & platform 12
- Ondersteunen & begeleiden 14
- Organisatie 19
- Financiën 21

INLEIDING

Brand Berghouwer bij de
Burgemeesterwoning
Amsterdam, 2018

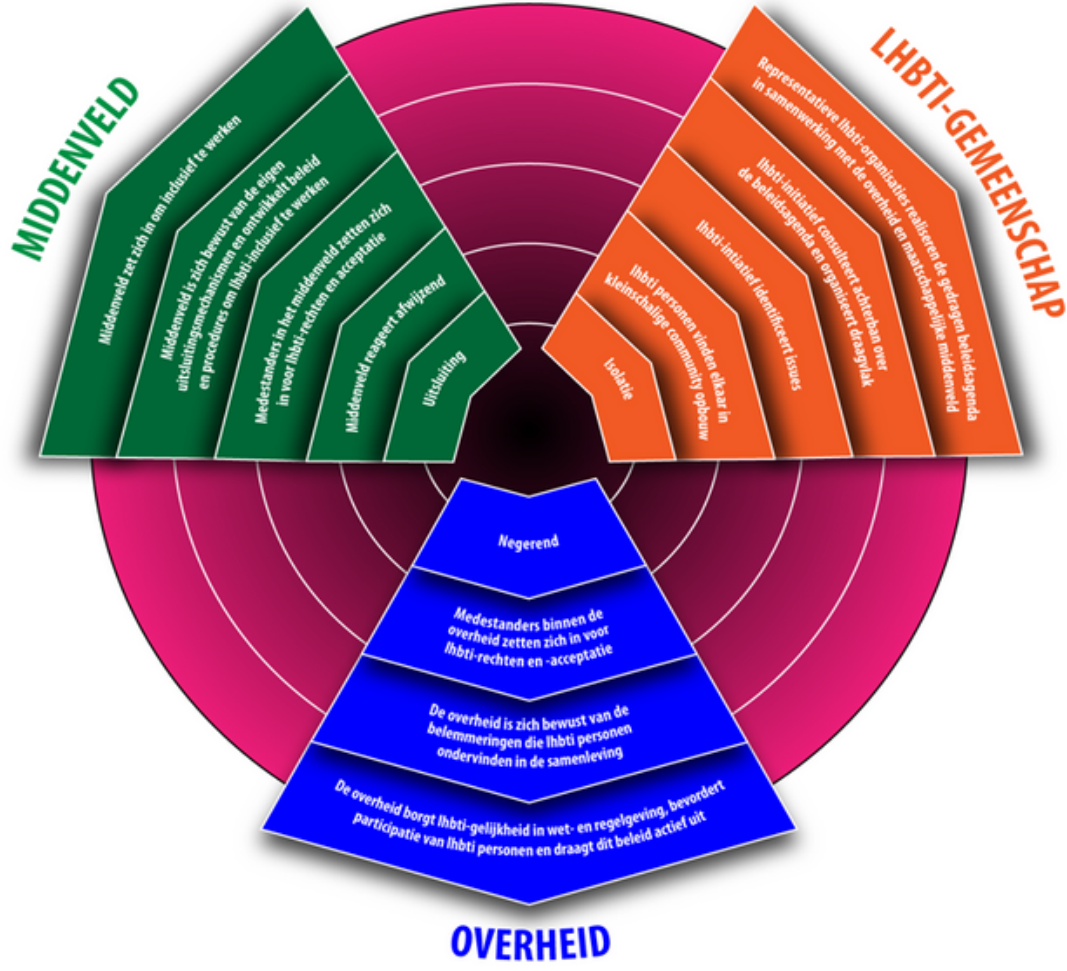
2018 was het jaar waarin de Nederlandse politiek een belangrijk statement maakte over discriminatie: in juli stemde een grote meerderheid van de Tweede Kamer voor een expliciet verbod op transgenderdiscriminatie. Ook was 2018 het jaar dat de eerste volwassen Nederlander een paspoort zonder geslachtsaanduiding uitgereikt kreeg en de Wereldgezondheidsorganisatie transgender-zijn schrapte als psychische stoornis in de nieuwe ICD, de internationaal gehanteerde lijst van ziekten. Op het gebied van werk lieten de gemeentes Arnhem en Dordrecht zien dat ze vóór een transvriendelijke arbeidsmarkt zijn. Zij tekenden op Coming-Outdag de Verklaring van Dordrecht voor een transvriendelijke arbeidsmarkt. Ook mochten wij in 2018 drie keer de Transzoen uitreiken, een prijs voor transvriendelijk werkgeverschap. Deze ging in maart naar Brasserie 't Zusje in Eindhoven, in mei naar Biblionet Drenthe en in november naar de Rabobank.

2018 was ook het jaar dat de noodkreten van TNN en haar partners over de ontoelaatbare wachtlijsten in de transgenderzorg gehoord werden. De minister van VWS heeft in de zomer ingegrepen en een kwartiermaker transgenderzorg aangesteld. Ook was 2018 het jaar dat de minister van Justitie en Veiligheid schrok van de cijfers van het geweld dat transgender personen thuis en in het openbaar meemaken. In november mochten wij ons onderzoek over de veiligheid van trans personen in Nederland aan hem presenteren.

Voor TNN als organisatie was 2018 het eerste jaar van onze alliantie met COC Nederland en NNID en het strategisch partnerschap met de minister van Emancipatie. Deze alliantie betekende dat we samen konden optrekken bij belangrijke politieke onderwerpen en we elkaar scherp konden houden met de laatste inzichten en onderzoeken. We kijken enthousiast terug op de samenwerking en de successen in 2018, een jaar dat strijdbaar én hoopvol stemt.

Brand Berghouwer, Aike Pronk, Alex Kain, Gert Hogebrug en Enno de Tombe

COC Nederland, NNID en TNN streven in deze alliantie naar een diverse en inclusieve samenleving, die werk maakt van gelijkheid en emancipatie zodat mensen volledig zichzelf kunnen zijn en participeren, en tot hun volle potentieel kunnen ontwikkelen ongeacht seksuele oriëntatie, genderidentiteit of -expressie, en geslachtskenmerken.

DOEL & STRATEGIE

Wat we doen, welke issues we op de voorgrond zetten, welke activiteiten we uitvoeren zijn deels aan de actualiteit onderhevig, maar zijn niet willekeurig. De uitgevoerde activiteiten volgen de verandertheorie, die TNN samen met NNID en COC Nederland heeft ontwikkeld.

Een genderdiverse en inclusieve samenleving wordt volgens ons pas werkelijkheid wanneer op drie assen – middenveld, lhbtj gemeenschap en overheid – stappen gezet worden.

Het is over het algemeen niet mogelijk op een van de drie assen meer dan een of twee stappen op de andere assen vooruit te lopen. Achteruitgang op een van de assen, brengt het risico van achteruitgang op de andere assen met zich mee. Zo zou bijvoorbeeld de overheid maar tot op zekere hoogte achter of vooruit kunnen lopen op het

middenveld en de ontwikkelingen binnen lhbtj gemeenschap. In de visuele weergave wordt nu uit gegaan van het meest negatieve startpunt in Nederland.

Maar voor sommige groepen en op sommige thema's ligt ons startpunt dicht bij het doel. De interventies die TNN onderneemt om een stap op elk van de assen vooruit te komen en de aannames erachter, zijn gebaseerd op literatuur en onderzoek.

Grofweg, bestaat onze strategie om vooruitgang te bewerkstelligen in het middenveld, bij de overheid en de gemeenschap uit (1) informeren, agenderen en vertegenwoordigen, (2) netwerk en platform, en (3) ondersteunen en begeleiden. Welke concrete activiteiten we hebben ondernomen kunt u in de drie volgende hoofdstukken lezen.

TNN streeft naar een genderdiverse en inclusieve samenleving die werk maakt van gelijkheid en emancipatie zodat mensen zichzelf kunnen zijn en participeren, en tot hun volle potentieel kunnen ontwikkelen, ongeacht genderidentiteit of genderexpressie.

In dit jaarverslag kunt u lezen wat we in 2018 hebben gedaan om dit doel te bereiken.

INFORMEREN, AGENDEREN & VERTEGENWOORDIGEN

Een goed beeld van de issues waarmee transgender personen mee te maken krijgen is noodzakelijk om gedegen beleidsadviezen te geven en interventies te bepalen. Aangezien maar in weinig onderzoek iemands genderidentiteit en/of expressie uitgevraagd wordt, blijft het noodzakelijk dat TNN op basis van signalen die ze binnen krijgt onderzoek bij universiteiten initieert of zelf verkennend onderzoek uitvoert.

Daarnaast is het ontsluiten van de kennis van groot belang zodat het de juiste mensen bereikt. Dat doen we via onze websites en sociale mediakanalen, door de ontwikkeling en verspreiding van publicaties en handvatten voor het middenveld en door beleidsadviezen aan de overheid.

Onderzoek arbeid

TNN heeft een lopende samenwerking met de Universiteit voor Humanistiek (UvH), Universiteit Maastricht (UM) en Universiteit Leiden (WPP Leerstoel) inzake onderzoek naar arbeidsparticipatie en –omstandigheden voor transgender personen. Met deze partners is in 2018 het onderzoek afgestemd en data uit 2017 gedeeld om het programma aan te scherpen.

Ook is er samen met de UvH en UM weer nieuw onderzoek gedaan. In 2018 deed een cohort masterstudenten van de UvH onderzoek naar attitudes en gedrag van collega's van transgender werknemers, waar in 2019 op voortgebouwd kan worden. Enkele inzichten uit de eerdere twee onderzoeken die via de UvH liepen zijn verwerkt in bijdrages aan het themanummer *Transgender van Tijdschrift voor Bedrijfs- en Verzekeringsgeneeskunde*, waarmee 3000 arbo-artsen en verzekeringsartsen zijn bereikt.

Onderzoek ouderenzorg

In 2018 is er in Metamedica van het VUmc een nieuwe partner gevonden op het gebied van onderzoek naar de zorg voor transgender ouderen. Komend jaar beginnen twee masterstudenten met een eerste verkennend onderzoek naar ervaringen en behoeftes van transgender ouderen.

Onderzoek veiligheid

Met de publicatie van het onderzoek *Overal op je hoede*. Geweld tegen transgender personen in Nederland is de bewustwording van de issues die transgender personen meemaken toegenomen bij overheid en instanties. Het onderzoek, uitgevoerd door een vrijwilliger van TNN, laat schokkende cijfers zien.

De deelnemende transgender personen hebben afgelopen jaar zeven keer zo vaak mishandeling of bedreiging ermee meegemaakt als de algemene bevolking. 42% van de transgender personen maakte een vorm van huiselijk geweld mee en tien keer zo vaak worden transgender personen lastiggevallen op internet. Op transgender gedenkdag werd het onderzoek overhandigd aan de minister van Justitie en Veiligheid en Tweede Kamerleden en is er met verschillende stakeholders (zoals de nationale politie, roze in blauw, regenbooggemeentes, veilig thuis en antidiscriminatievoorzieningen) contact om de resultaten te bespreken en tot een plan van aanpak te komen.

EEN TRANSGENDERVRIENDELIJKE WERKVLOER

GIDS VOOR WERKGEVERS,
DIVERSITEITSADVISEURS,
HR- EN PERSONEELMANAGERS

Dordrecht hebben ondertekend, heeft TNN op Coming-Out dag een gids voor werkgevers, diversiteitsadviseurs, HR en personeelsmanagers gepubliceerd. Deze gids is aanvullend op de voorlichtingsbrochure Transgender en werk bedoeld. Op basis van wetenschappelijke inzichten laat het zien wanneer diversiteit- en inclusiebeleid ook werkt voor transgender personen, en onder welke voorwaarden. Kort gezegd, wanneer werkt wat. De gids bevat verder inspirerende en concrete voorbeelden. De gids is verzonden aan alle regenbooggemeentes en aan alle werkgevers in ons netwerk. De gids zelf is grotendeels overgenomen door mediaplatform one world.

Advies: fouillering op Schiphol

Een succes was de aanpassing van het protocol voor beveiligingspersoneel op Schiphol voor transgender personen. In 2017 had TNN een survey gehouden over de ervaringen van transgender personen in Nederland met beveiligingspersoneel op vliegvelden naar aanleiding van een klacht die de pers had bereikt. Hierna volgde eerst samen met COC Amsterdam enkele gesprekken met Schiphol. Naar aanleiding hiervan is dit najaar een verbeterd protocol door het beveiligingspersoneel op Schiphol in gebruik genomen over het fouilleren van transgender personen. Sindsdien hebben we geen klachten meer ontvangen. Komende jaren zal er een vervolg survey komen. We zijn nog in contact met Schiphol over verbetering van hun informatie-voorziening voor transgender personen.

Handvat: Een gids voor werkgevers en personeelsadviseurs

Op basis van wetenschappelijk onderzoek van een van de stagiaires en evaluatiegesprekken met werkgevers die de Verklaring van

Handvat: medewerking e-learning publieksdienstverlening

Op coming out dag is de e-learning voor publieksdienstverlening, gemaakt door de Transketeers in samenwerking met TNN, gelanceerd en beschikbaar gemaakt voor iedereen, dankzij de financiële bijdrage van een aantal gemeentes en de gemeente Utrecht als trekker. TNN heeft een rol gehad in de opbouw van de e-learning, het aanleveren van informatie aan de Transketeers en het checken van de e-learning op onjuistheden en het vinden van financiering voor het mogelijk maken van deze e-learning

Deze e-learning zorgt ervoor dat de gebruiker zich realiseert hoe belangrijk het voor een transgender persoon is om iemand op de gewenste manier aan te spreken, zodat dit contact in de toekomst prettiger verloopt. De e-learning is kosteloos beschikbaar voor alle gemeentes en andere organisaties die hier meer over willen leren.

E-learning Contact met transgender personen in de publieke dienstverlening

Transgenderinfo als kennisportal

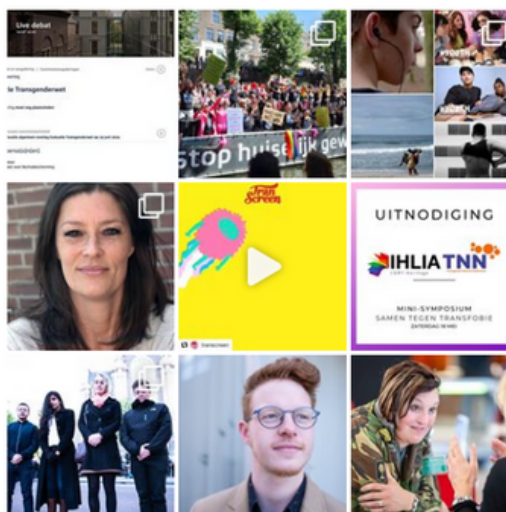
Transgenderinfo is voor TNN een belangrijk kanaal om alle informatie voor transgender personen en hun omgeving en voor professionals die te maken krijgen met transgender personen en issues goed te kunnen ontsluiten. In 2018 is besloten om transgenderinfo geheel te vernieuwen, omdat we op technische onmogelijkheden stuiten om de informatie goed te kunnen ontsluiten. Vrijwilligers en kantoor hebben in 2018 de website transgenderinfo en transgenderennetwerk.nl ondertussen up-to-date gehouden met informatie, sociale kaart en nieuwsberichten.

Websites & social media

TNN beheerde in 2018 twee websites en zes social media kanalen voor verspreiding van kennis. De facebookpagina van TNN is eind 2018 door 3303 mensen geliket. Berichten kregen in 2018 meer reacties, werden vaker gedeeld en becommentarieerd dan voorheen, waarmee onze reikwijdte groeide. Ook het aantal volgers op TNN op twitter (@transnetnl) is toegenomen van zo'n 3600 naar 3796.

De social mediakanalen van transgenderinfo worden ook beter gevonden 1051 volgers op facebook, 586 op twitter. In 2018 zijn we begonnen met instagram om de jongere generatie meer te kunnen bereiken. Ondanks dat het meeste nieuws door TNN meer via facebook en twitter gedeeld wordt dan via instagram, wordt het al redelijk gevolgd. TNN heeft nu 476 en transgenderinfo 376 volgers. Komende jaren zal hier meer op ingezet worden. Het aantal unieke bezoekers naar de websites is licht afgenomen.

Instagram:

Met name onze website www.transgenderinfo.nl is minder vindbaar geworden op google sinds automatische koppelingen eruit gehaald zijn in verband met ons aangescherpte privacy beleid. Het constante bezoekersaantal van 5000 unieke bezoekers is sindsdien licht gedaald. Dit is een aandachtspunt voor de nieuwe website. Wel blijven de bezoekers langer op transgenderinfo.nl dan voorheen. Ook blijven de nieuwsbriefaanmeldingen stijgen wat op een grotere betrokkenheid wijst. Persberichten en politiek nieuws deelden we in 2018 via www.transgenderennetwerk.nl. Het aantal bezoekers is constant gebleven.

Telefoon & e-mail

TNN is in 2018 goed bereikbaar geweest op werkdagen. Via de algemene kanalen kwamen de meeste vragen van de achterban en hun naasten (39%), 27% van organisaties, 10% van de media en 10% van studenten en 15% overige. Voor de studenten houdt TNN ook in 2018 een groep studiedeelnemers bij, transgender personen die scholieren of studenten te woord willen staan.

Magazine genderexpressie

Sinds het najaar heeft Nederland een nieuw magazine erbij. Het magazine Genderexpressie. Samen met de fotovakschool en redactie van transgender info is dit magazine ontwikkeld om cisgender tieners en jongvolwassenen te inspireren vrijer te denken over genderexpressie. Het is een laagdrempelige online en offline uitgave met veel fashion shoots waarin zogenaamde mannelijke en vrouwelijke mode-uitingen in elkaar overlopen, met daarnaast informatie over transgender en gender. Het magazine is op paarse vrijdag op scholen verspreid en zit in het pakket dat naar alle GSA's in Nederland gaat.

Informereren en adviseren van de overheid

TNN heeft in 2018 op meerdere momenten ministers, Tweede Kamer en ministeries geïnformeerd en geadviseerd over actuele kwesties inzake transgender emancipatie. Nederland stond op de ILGA rankinglijst in mei 2018 op nummer 11. Dat betekent dat de Nederlandse overheid minder onderneemt dan andere Europese landen om lhbt rechten te waarborgen, met name wat betreft transgender en intersekse rechten. In 2018 zijn er wel een aantal belangrijke stappen voorwaarts gezet om de wet en regelgeving voor transgender personen beter op orde te krijgen.

Transwet

In 2018 heeft TNN allereerst energie gestoken in de verbetering van de transgenderwet, de wet die wijziging van geslachtsregistratie mogelijk maakt. De nieuwe wet die inging in 2014 was een grote stap voorwaarts met de afschaffing van medische voorwaarden als eis voor een papieren verandering. Toch bevat deze wet ook enkele obstakels voor transgender personen om hun papieren geslacht te wijzigen, zoals onder meer de leeftijdsgrens en de deskundigenverklaring. Op basis van TNN's eigen evaluatie van de transgenderwet *Vrijheid van*

geslacht op basis van input van de achterban en in vergelijking met wetgeving in het buitenland heeft TNN ministerie en Kamerfracties geadviseerd op welke punten de wetgeving verbeterd kan worden zodat iemand eenvoudiger diens papieren geslacht kan wijzigen. Bij de bespreking van de WODC-evaluatie van de transgenderwet met diverse actoren, op initiatief van het ministerie van J&V, bracht TNN eveneens haar aandachtspunten ten aanzien van de wet richting het ministerie. De kabinetsreactie op de WODC-evaluatie van de wet bleef gedurende 2018 uit.

Algemene wet gelijke behandeling

In 2018 werd er gestemd over het initiatiefvoorstel Algemene wet gelijke behandeling om te verduidelijken dat onder geslacht ook genderidentiteit, genderexpressie en geslachtskenmerken wordt verstaan. In aanloop naar het Kamerdebat heeft TNN samen met COC Nederland en NNID Kamerleden geïnformeerd over het belang van de initiatiefwet. Bijna alle partijen stemden in de Tweede Kamer voor dit initiatiefwetsvoorstel van D66, PvdA, en GroenLinks. Hiermee is voor het eerst in de Nederlandse wetgeving expliciet gesteld dat transgender- en interseksediscriminatie verboden is.

(On)veiligheid

TNN heeft de bewindvoerders op het ministerie van Justitie en Veiligheid van actuele kwesties op hun dossiers

geïnformeerd. Naar aanleiding van de uitkomsten en aanbevelingen van het onderzoek Overal op je hoede is er gesproken met Tweede Kamerleden en de minister van Justitie en Veiligheid. Ook is er contact met het ministerie J&V en Nationale Politie over het actieplan tegen anti-lhbt geweld. Op het gebied van sociale veiligheid heeft TNN Kamerleden geattendeerd en geïnformeerd over de specifieke behoeften van transgender leerlingen inzake hun veiligheid op school. Dat leidde tot vragen aan Minister Slob in het algemene overleg sociale veiligheid in het onderwijs. Naar aanleiding van dit AO zijn Stichting School en Veiligheid en TNN gaan samenwerken om te onderzoeken hoe zij de situatie van transgender leerlingen kunnen verbeteren.

Transgenderzorg

Allereerst speelde de toegezegde subsidieregeling voor borstimplantaten voor transgender vrouwen. Samen met Transvisie heeft TNN een adviserende rol gehad in de voorwaarden van de subsidieregeling die begin 2019 in gaat.

TNN zoekt de pers op wanneer er druk van buiten nodig is in het pleidooi voor krachtig emancipatiebeleid en wet en regelgeving die discriminatie bestrijdt. Naar aanleiding van de lange wachtlijsten heeft TNN samen met de patiëntenorganisatie Transvisie en COC Nederland de noodklok geluid. Dat werd breed door de pers opgepakt wat leidde tot meerdere Kamervragen en het aanstellen van een kwartiermaker transgenderzorg. TNN heeft met de kwartiermaker contact over de knelpunten in de zorg, de oorzaken en de mogelijke oplossing. Het rapport en plan van de kwartiermaker worden begin 2019 verwacht.

Een positieve ontwikkeling is het schrappen van transgender zijn als psychische stoornis in de ICD 11, het handboek voor zorgverleners door de

Wereldgezondheidsorganisatie. Transgender zijn wordt in deze lijst van ziektes niet meer als stoornis bij geestesziekten gepresenteerd maar als een lichamelijke conditie die zorg behoeft. Daar is internationaal hard voor gewerkt door organisaties als Transgender Europe (TGEU) en Gate. Nationaal heeft TNN nog druk uitgeoefend op de toenmalige minister van VWS, uit bezorgdheid dat de classificatie nog in het hoofdstuk van psychische stoornissen zou blijven staan.

Transitieverlof

De ministers van OC&W en SZW hebben in april 2018 de uitkomsten van TNN's verkennend onderzoek naar betaald transitieverlof en de uitwerking daarvan in de Wet Arbeid en Zorg ontvangen. Doel van het verlof is om werknemers die in medische transitie gaan te ondersteunen en juridisch te beschermen en werkgevers financieel te compenseren bij afwezigheid van een werknemer in transitie. Zo kunnen werkgevers vervanging regelen voor de afwezigheid van hun werknemer,

net zoals gebeurd wanneer een werknemer zwanger wordt. De verlofregeling verhoogt daarmee de kansen op de arbeidsmarkt voor werknemers die in transitie gaan. Kamerleden werden op dit onderzoek en de uitwerking van het transitieverlof gewezen voorafgaand aan het Algemeen Overleg Emancipatiebeleid. Naar aanleiding van het gesprek met het ministerie van OC&W zijn in 2018 nog een aantal punten nader onderzocht om de periode van arbeidsongeschiktheid preciezer te kunnen afbakenen.

Seksregistratie

TNN heeft de minister voor rechtsbescherming en de Tweede Kamer in 2018 geïnformeerd over het onderwerp seksregistratie. De terugdringing van onnodige seksregistratie staat in het regeerakkoord van het huidige kabinet. TNN wil dat het kabinet woord houdt en dat daar waar het terugdringen niet mogelijk is, er veel aandacht is voor privacy van transgender personen. Een update op beleid dat het vorige kabinet in 2016 aan de Kamer stuurde, liet op zich wachten. Wel was Nederland op de

achtergrond bezig om in EU verband te regelen dat het geslacht niet als verplicht persoonsgegevens op de Europese identiteitskaart hoeft. In 2018 waren de onderhandelingen daarover nog aan de gang. Goed nieuws kwam er wel na de uitspraak in de zaak van Leonne Zeegers die via de rechter voor elkaar kreeg dat ze een X in haar paspoort kreeg. Dit was voor het eerst in Nederland. De rechter riep de wetgever op om het doorhalen van het geslacht voor iedereen op basis van zelfbeschikking mogelijk te maken. In een eerste reactie liet staatssecretaris Knops weten dat hij positief stond tegenover het mogelijk maken van een X op het paspoort.

Internationaal recht

Internationaal werd in 2018 het Nederlands overheidsbeleid geëvalueerd op basis van de conventie tegen marteling (CAT) en de Istanbul conventie (GREVIO). Samen met NNID en COC Nederland heeft TNN twee schaduwrapportages geschreven over de ervaringen van lhbtï personen in Nederland. TNN heeft onder andere ingezet op toegang tot de zorg voor transgender personen (vermindering van wachtlijsten), een hate crime aanpak, en het creëren van de mogelijkheid voor jongeren om hun geslachtsregistratie te kunnen veranderen.

De Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI) is door TNN schriftelijk en mondeling geïnformeerd over de issues die transgender personen in Nederland meemaken en de overtreding van hun rechten. Ook heeft TNN haar input geleverd aan de Independent expert on sexual orientation and gender identity ten behoeve van diens publieke consultatie over pathologisering van transgender personen en de wijziging van het papieren geslacht.

Gemeentes

Op lokaal niveau heeft TNN haar contact met gemeentes en provincie geïntensiveerd over emancipatiebeleid. In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen zijn de transgender kandidaten van verschillende partijen uitgelicht via een gemeentelijke transvote. Na de verkiezingen 21 maart 2018 heeft TNN de lokale formerende partijen in regenbooggemeenten geïnformeerd over kansen in het ontwikkelen van lokaal transgenderbeleid.

In de loop van 2018 is er contact geweest met verscheidene regenbooggemeentes en provincies naar aanleiding van publicaties over arbeidsparticipatie en veiligheid van transgender personen. Met gemeente Amsterdam en Utrecht is contact geweest over het vormgeven van hun transitieverlofregeling.

Media

Media zijn belangrijke bondgenoten voor TNN om haar eigen boodschap te verspreiden maar vooral om sociale acceptatie te bevorderen van transgender personen. In 2018 heeft TNN haar eerdere aanpak van media gecontinueerd, namelijk informeren van media met behulp van de mediawegwijzer, best practices verspreiden en contact opnemen wanneer er sprake is van media missers. In 2018 is er gewerkt aan een nieuwe update van mediawegwijzer, naar aanleiding van een overleg van TNN met NRC inzake hun stijlgids en de groeiende interesse van media in de wegwijzer. TNN continueert haar gesprek met media over negatieve uitschieters.

In 2018 sprak TNN samen met COC Nederland en de Blankenstein Foundation ook adverteerders erop aan (Voetbal Inside). Resultaat daarvan is een lopend gesprek met enkele adverteerders over hun adverteerbeleid en overige mogelijkheden om de algemene opinie te beïnvloeden. TNN deelt kennis met Women inc dat zij gebruiken in hun media-alliantie. Sinds de zomer heeft TNN een communicatieadviseur in dienst die actief contacten met journalisten onderhoudt, niet alleen om TNN's boodschap helder voor het voetlicht te krijgen maar ook om journalisten te helpen met andere insteken voor een minder eenzijdige berichtgeving.

het verkeerde beeld dat Zembla schetste over het aantal spijtoptanten. De kanttekeningen die wij maakten werden gelukkig opgepakt door aantal media.

Juist vanwege de sterke media-aandacht en het belang van berichtgeving op sociale acceptatie en op verinnerlijkte transnegativiteit is het belangrijk dat er een structurele aanpak wordt ontwikkeld in het informeren van mediaprofessionals. Dankzij een projectsubsidie door OCW heeft TNN samen met T Image, Universiteit Leiden en Atria in 2017 tot begin 2018 deze aanpak onderzocht. Op basis van een internationale expertmeeting van transgender personen in/en de media kunnen houden, een kwalitatief onderzoek verricht onder mediamakers en onder transgender personen en een pilotbijeenkomst is er een structurele aanpak ontwikkeld. De resultaten zijn 10 oktober samen met Atria gepresenteerd op het Vlaams-

Nederlands congres LGBTI onderzoek in de lage landen. Op basis van het onderzoek en het project is er een aanpak ontwikkeld die zich richt op het bouwen van bruggen tussen mediamakers en transgender personen.

Met een externe bijdrage van het fonds Media & democratie gaat deze interventie begin januari 2019 van start. TNN monitort de actuele stand van berichtgeving over transgender met behulp van stagiaire(s). De eerste mediamonitor over de transgender berichtgeving in 2018 zal in de tweede helft van 2019 verschijnen

NRC en het mijnenveld van identiteit: wie ben jij om te bepalen wie ik ben?

Is het nou sneu voor die ene 'e' dat hij zo tussen haakjes staat, gesegregeerd? Of juist gewichtig, omdat hij het verschil kan maken? Je tobt wat af, over andermans identiteit - of je eigen.

Boven een [stuk van de schrijfster](#) Simone van Saarloos in de bijlage

Een ander belangrijk moment dat TNN reageerde op media was naar aanleiding van de voorgenomen uitzending over Zembla over transgender personen met spijt. Met een persbericht reageerde de voorzitters van TNN en Transvisie op

[1] *Transgender met berouw in Zembla*, NRC 20-12-2018; 'Er zijn geen cowboytoestanden in de transgenderzorg' – 19 december 2018, website zembla BNN VARA. Interview met Lisa van Ginneken, radio 1, van 8.00-9.00.

Transambassadeur Mees Soffers bij Human Library

NETWERK & PLATFORM

Transgendercontactgroepen, transgendercafe's en andere transgender initiatieven zijn van groot belang voor de transgender emancipatie en sociale acceptatie. TNN heeft het Corine van Dun opgericht fonds om activiteiten naar buiten toe van deze groepen te ondersteunen, en is ook intensiever met een aantal lokale groepen gaan samenwerken.

Contact met transgender groepen

In 2018 zijn we zoekende geweest naar de juiste vorm om de contacten met lokale transgender groepen door het land heen te organiseren. De organisatie van overleggen in de regio stagneerde, omdat het animo beperkt was van verschillende groepen die elkaar nog niet kenden om fysiek bij elkaar te komen. Besloten is om de regiocoördinator meer in te zetten op individueel contact met de verschillende groepen over de issues waar zij tegenaanlopen en hun behoeftes. Waar mogelijk zijn groepen en individuele activisten actief betrokken bij evenementen in hun regio (zoals de uitreiking van de transzoen) en overleggen met

gemeente. Via onze maillijst worden zij geïnformeerd over belangrijke publicaties/nieuws van de kant van TNN. Met een aantal groepen wordt naar aanleiding van het rapport 'Overall op je hoede'-lokale bijeenkomsten in 2019 georganiseerd. De behoeftes van de verschillende transgender groepen die verbonden zijn aan het COC zijn op de landelijke federatiedag van COC Nederland opgehaald. Voor twee groepen transgender personen bleek meer nodig om contact mee te krijgen en dusdanig het vertrouwen te krijgen dat signalen werden opgehaald: namelijk transgender personen werkzaam in het sekswerk en transgender vluchtelingen.

Zo maakt TNN deel uit van de klankbordgroep rondom transgender sekswerkers, georganiseerd door PG292 en gemeente Amsterdam en levert het sinds het najaar de voorzitter hiervoor. Hiermee krijgen we beter inzicht in wat speelt bij deze doelgroep en geven we advies waar nodig. Om meer contact te krijgen met transgender vluchtelingen om hen te helpen en onderdeel uit te laten maken van de gemeenschap is meer nodig dan alleen een meldpunt voor problemen. Bijeenkomsten bleken een goed middel. TNN maakt het samen met de landelijke organisatie Transunited mogelijk dat verschillende transgender vluchtelingen een keer per jaar samen komen voor een kerstdiner,

en worden trans vluchtelingen ook in staat gesteld om aanwezig te zijn bij relevante bijeenkomsten.

Rol van transambassadeurs

Met de transambassadeurs is er individueel contact geweest over hun rol en functie en over de ontwikkelingen binnen TNN. In het najaar zijn de transambassadeurs samen gekomen met TNN's regiocoördinator en communicatieadviseur om hun ambassadeurschap verder te ontwikkelen en op maat te snijden. In 2018 heeft TNN een aantal gesprekken gehad met verschillende aanbieders over een programma voor transambassadeurs en transgender groepen.

Daarmee heeft TNN een goed beeld gekregen wat voor soort deskundigheidsbevordering mogelijk is en wenselijk is voor de verschillende transambassadeurs en transgender groepen.

Samenwerking nationaal en internationaal

TNN stemt regelmatig thema's en aanpak af met Transvisie en Transunited Nederland, en heeft nauw contact met haar alliantiepartners NNID en COC

Nederland. Verder maakt zij deel uit van de alliantie genderdiversiteit, waar veel van de partners in het maatschappelijk middenveld die betrokken zijn met gendervraagstukken bij aangesloten zijn. TNN is lid van Transgender Europe (TGEU) en ILGA Europe en nam in 2018 deel aan hun conferenties. Daar kon TNN met veel nationale en internationale activisten en organisaties kennis uitwisselen over diverse transgender gerelateerde thema's, interventies en strategieën.

Onderhoud online platform, agenda en sociale kaart op transgenderinfo

Op sociale media verzorgt en stimuleert TNN uitwisseling van informatie via vijf verschillende kanalen en bezoek naar haar websites. Langs die kanalen wordt op bijna dagelijkse basis informatie gedeeld tussen TNN en achterban, achterban onder elkaar en informatieverzoekers en achterban. Daarnaast wordt de achterban af en toe bevraagd over een onderwerp

Wil je zelf wat organiseren? Check het Corine van Dun fonds voor de voorwaarden.

om respons op webformulieren of actuele thema's te krijgen.

De besloten facebookgroep Platform Transgender Info heeft zoals de naam al vermeld, met name een platform functie, om de uitwisseling met de achterban onderling te stimuleren. Lidmaatschappen en discussies worden door het kantoor gemodereerd om een veilige omgeving te creëren. De gesloten platform groep trekt elke week zo'n tien nieuwe leden aan. Ook houdt TNN een sociale kaart en agenda bij, waarmee de achterban lokale initiatieven en hun activiteiten gemakkelijker kan vinden.

Corine van Dun fonds

In 2017 is het Corine van Dun fonds opgericht om transgender personen financieel te ondersteunen in hun kleinschalige activiteiten om de samenleving zelf te veranderen en sociale acceptatie te bevorderen. In 2018 zijn een aantal activiteiten gefinancierd uit dit fonds: te weten bijeenkomsten tijdens de transpride in Amsterdam-Oost, de bijeenkomst over de transgender geschiedenis op Midzomergracht. Daarnaast is er dankzij een bijdrage van het Corine van Dun Fonds lesstof ontwikkeld voor basisscholieren over transgender zijn door een samenwerking tussen Schiedams lef en transcafé Rotterdam.

ONDERSTEUNEN & BEGELEIDEN

Het percentage leerlingen in Nederland dat als transgender beschreven kan worden, werd in 2016 geschat op 0,9%. Meer dan bij homo cis jongens en lesbische cis meisjes ervaren transgender personen gevoelens van onveiligheid op school. 1 op de 5 van de gevraagde leerlingen is zelfs slachtoffer van geweld. Sociale acceptatie start dan ook op school.

Hoger en beroepsonderwijs

TNN heeft in 2016 een brochure voor hoger onderwijs en beroepsonderwijs ontwikkeld voor vertrouwenspersonen. Ook in 2018 is de brochure Transgender in het onderwijs weer verspreid onder decanen en vertrouwenspersonen in het hogere onderwijs en beroepsonderwijs. Ook is TNN aangesloten bij het netwerk studentenwelzijn van expertisecentrum Handicap + Studie, waar een groot deel van de vertrouwenspersonen en decanen van universiteiten en hogescholen bij zijn aangesloten.

Middelbare school

TNN ondersteunt en voedt de GSA's waar mogelijk. Zo heeft TNN op het GSA-congres een training genderdiversiteit gegeven. TNN's brochure Transgender in het onderwijs zit standaard in het GSA-pakket dat jongeren kunnen afnemen. Ook het Genderexpressie Magazine is verspreid onder alle GSA's en is op Paarse Vrijdag uitgedeeld op 320 scholen.

Hiernaast is TNN betrokken bij de ontwikkeling van het nationale model voor educatie over seksualiteit, genderidentiteit, expressie en geslachtskenmerken die gebruikt gaat worden in voorlichting en GSA's.

Voor de ouders, schoolkrachten en professionals zijn er factsheets in ontwikkeling over hoe transgender kinderen goed te begeleiden zijn, deze zullen in 2019 verschijnen. Naar aanleiding van Kamervragen rondom sociale veiligheid van transgender jongeren in het onderwijs heeft het ministerie TNN in contact gebracht met School en Veiligheid om hier verder over te spreken en zijn er in 2018

verschillende afspraken gemaakt hoe dit thema op de agenda van de scholen te krijgen. Voor de transgender jongeren heeft een student pedagogiek van de Hogeschool Eindhoven voor TNN de basis gelegd voor een survivalgids met ervaringsverhalen en tips voor de transgender tiener zelf. Via een survey heeft de student tieners zelf gevraagd waar zij behoefte aan hebben en aan oudere transgender personen wat zij hadden willen weten toen zij tiener waren. In 2019 verschijnt deze gids.

Veiligheid is in 2018 een belangrijke prioriteit geweest voor TNN. De hoge geweldcijfers uit de publicatie *Overal op je hoede* in combinatie met de beperkte meldingen van geweld en discriminatie onder de transgender gemeenschap baart TNN zorgen.

Discriminatiemeldingen

TNN handelt zelf discriminatiemeldingen af, zet ze wanneer gewenst door naar een ADV in de regio of politie en monitort

jaarlijks het aantal landelijke meldingen transgender discriminatie. In 2018 verscheen de monitor Meldingen transgender discriminatie 2017 met alle cijfers van de antidiscriminatiebureaus, TNN's meldpunt, meldpunt internet discriminatie, politie en het college van de rechten van de mens. Daaruit bleek het aantal meldingen tegen een landelijke trend in gestegen te zijn, maar het nog steeds in schril contrast staat met de percentages die geweld en discriminatie in onderzoek zeggen mee te maken. TNN overlegt met verschillende partners in het veld over discriminatie.

Lees Wilma's ervaringen met aangifte doen op transgenderinfo

Verscherpte regels OM

Met het OM is contact geweest over hun nieuwe aanwijzing Discriminatie voor officieren van justitie. TNN is blij met het resultaat: in de nieuwe aanwijzing die in december is gepubliceerd moet het OM nu ook kijken of bij misdrijven het transgender-zijn van het slachtoffer een rol heeft gespeeld en indien dat het geval is, moet er een hogere straf worden geëist.

Politie

In april 2018 was er in de kamer een motie aangenomen voor een actieplan anti-lhbt geweld. TNN stuurde aan op een snellere uitvoering van deze motie door de regering. In *Overall op je hoede* werd nogmaals duidelijk hoe laag de meldingsbereidheid bij politie was en de redenen daarvoor. Naar aanleiding van dit rapport is het contact met de nationale politie geïntensiveerd over een effectieve aanpak van discriminatie, de kennis over het omgaan met discriminatie bij de politie zelf en transgender sensitiviteit van de politie.

De voorlichtingsfilm die wij samen met de politie West-Brabant/Zeeland maken en in 2019 uitkomt, heeft als doel bewustzijn te bevorderen bij politie over transgender personen. Zo leren ze hoe zij om moeten gaan met een verkeerd geslacht op de ID-papieren tijdens de aangifte, hoe ze kunnen doorvragen over een mogelijk discriminatie-aspect van het aangegeven incident, en waar ze rekening meer kunnen houden bij het fouilleren van transgender personen.

Transgendergedenktag

Transgender Gedenktag werd dit jaar in Lelystad, Rotterdam en Amsterdam georganiseerd. Meerdere gemeentes en organisaties, zoals de Nationale Politie maar ook een aantal Regenbooggemeentes als bijvoorbeeld Zwolle, Oss, Den Haag en Enschede, stonden via intranet en social media stil bij deze dag: niet alleen om de gevallen transgender slachtoffers te herdenken maar ook om de transfobie in Nederland onder de aandacht te brengen. TNN heeft dit jaar een poster en Facebook-profielkader ontwikkeld voor de achterban en partners om deze dag meer op de kaart te zetten.

Werkgevers zijn onmisbaar om de arbeidsmarktdiscriminatie te verminderen en arbeidsuitval van transgender personen te voorkomen. Maar het personeelsbeleid van veel werkgevers in Nederland is verre van inclusief voor transgender werknemers en werkzoekenden. Met de verklaring van Dordrecht en de Transzoen als middelen vindt TNN steeds meer medestanders om de transgendervriendelijkheid op de werkvloer en arbeidsmarkt te bevorderen en aandacht te vragen voor de rol die gemeentes kunnen spelen om arbeidsparticipatie bij hun transgender burgers te verbeteren. Samen met sociale partners als FNV en partners als Gendertalent/Genderwende en Work Place Pride zullen wij werkgevers blijven ondersteunen en adviseren in het bevorderen van transgenderinclusief beleid.

Verklaring van Dordrecht

TNN committeert werkgevers aan de verklaring van Dordrecht. TNN draagt expertise en een netwerk aan en monitort de vorderingen via doorlopende evaluaties. Zo dragen deze werkgevers bij aan een cultuur van good practices waardoor aandacht voor genderdiversiteit steeds meer een criterium voor goed werkgeverschap wordt, met de Transzoen van TNN mogelijk als beloning. Hierdoor zullen ook andere werkgevers eerder de uitsluitingsmechanismen gaan erkennen. In 2018 hebben

gemeente Dordrecht en gemeente Arnhem de verklaring ondertekent, net als gemeente Utrecht, gemeente Enschede, gemeente Amsterdam, gemeente Lelystad, gemeente Zwolle, gemeente Tilburg, gemeente Den Haag en de Hanzehogeschool in de jaren voor hen.

Op basis van de evaluatiegesprekken en inzichten uit onderzoek naar effectieve interventies heeft TNN de Gids voor een transgender-vriendelijke werkvloer gepubliceerd. Hiermee zijn de inzichten ook verspreid naar werkgevers en (regenboog)gemeentes waar contact mee is maar die (nog) niet bij de ondertekenaars horen, zoals Heineken Nederland, Alliander, gemeente Rotterdam, Eindhoven en Nijmegen.

Coaching voor transgender personen

Ook transgender personen zelf kunnen een steuntje in de rug gebruiken bij het zoeken naar werk, re-integratie, onzekerheden binnen werk en conflicthantering op het werk. TNN biedt transgender personen die niet via gemeente of UWV geholpen kunnen worden transgender specifieke jobcoaching aan via stichting Gendertalent/wende.

De transzoen

3 transzoenen mocht ons bestuur uitreiken aan werkgevers in 2018 die een goed voorbeeld zijn van transgenderinclusief werkgeverschap.

De Transzoen is uitgereikt aan de Rabobank in Utrecht, aan 't Zusje in Eindhoven en aan Biblionet in Assen vanwege de steun en toeverlaat die zij zijn voor hun werknemers die in transitie zijn gegaan. De uitreiking van de Transzoen krijgt vaak lokale media-aandacht en aandacht in publicaties voor die specifieke werksector. De Transzoen-uitreiking aan 't Zusje is opgepakt door Hart van Nederland.

Het welzijn van transgender personen staat in scherp contrast met de toename van politieke en maatschappelijke aandacht voor deze groep. Het gaat nog steeds slecht: twee derde van de groep transgender personen geeft aan eenzaam te zijn en 50 procent heeft last van psychische problemen. Wat betreft begeleiding van transgender personen door zorgprofessionals zijn er zeker wat slagen te maken. Zo bleek uit het rapport van het SCP in 2012 dat slechts 37 procent bij reguliere GGZ-instellingen de zorg informatief en behulpzaam vond. Voor maatschappelijk werk is dit 52 procent. Ook de beperkte toegang tot de transgenderzorg en de kwaliteit van deze zorg baren zorgen. TNN streeft dat zorgprofessionals zich in toenemende mate bewust zijn van eigen uitsluitingsmechanismen en beleid en procedures ontwikkelen om transgender inclusief te werken.

Op het Nederlandse Congres Volksgezondheid heeft TNN de aanwezige professionals geattendeerd op het welzijn van transgender personen en het belang van vroegsignalering. Samen met gemeente Utrecht en de Transketeers en andere partners werkt TNN mee aan de deskundigheidsbevordering van JGZ professionals door een e-learning te ontwikkelen. Aan de volksgezondheidsmedewerkers van gemeente Utrecht is voorlichting gegeven over de gezondheid van transgender personen. TNN zit niet in de alliantie

Gezondheidszorg op maat die de komende 5 jaar de sensitiviteit voor verschillen in de eerstelijnszorg en onderzoekprogramma's wil vergroten. Via COC Nederland geeft TNN haar input over de transgender issues die spelen in de eerstelijnszorg en de lacunes wat betreft het onderzoek naar gezondheid van transgender personen. Hiernaast heeft TNN zich in 2018 op kennisdisseminatie en ontwikkeling onder zorgprofessionals van twee specifieke doelgroepen gericht: transgender ouderen en transgender personen met HIV.

Transgender ouderen

Transgender ouderen zijn een groeiende groep kwetsbare ouderen waar nauwelijks kennis over is bij zorginstellingen maar ook nog te weinig bij Roze 50+. Om dit te bevorderen heeft Roze 50+ in 2017 een transgender denktank opgericht waarin een transgender ambassadeur van TNN zit zodat ook de overige Roze 50+ ambassadeurs beter begrijpen waar transgender personen op leeftijd tegenaan kunnen lopen. Ook krijgt TNN zelf verzoeken van zorginstellingen om voorlichting. Afhankelijk van het soort verzoek pakt TNN dit zelf op of belegt het bij voorlichters. Er is nog maar beperkte kennis over de knelpunten van transgender personen in zorginstellingen.

Samen met MetaMedica van het VUmc zijn de eerste verkennende onderzoeken opgestart. Ondertussen heeft TNN de audit voor de Roze Loper aangescherpt zodat zorginstellingen nu ook doorgelicht worden op transgenderinclusiviteit en -vriendelijkheid. Naar aanleiding daarvan hebben we de auditoren van de keurmerkbureaus voorgelicht over hoe je beoordeelt of een zorginstelling in aanmerking komt voor een Roze Loper

Transgender personen met HIV

In aanloop van de Internationale Aidsconferentie 2018 heeft TNN samen met Universiteit voor Maastricht, P&G 292 en Proud een symposium georganiseerd met de

aam 'HIV prevention among transgender people, advances and challenges' in Hotel The Grand . Vijftig mensen uit verschillende landen, professionals, onderzoekers en achterban, zijn samengekomen om te praten over de aanwezige kennis over transgender personen met HIV, en de specifieke uitdagingen die zij daarin tegenkomen. Daaruit rolde een duidelijke behoefte aan meer kennis over deze groep. In 2020 wordt er gestreefd naar een vervolgsymposium en wordt er met onderzoekers gekeken hoe we meer inzicht kunnen genereren in deze groep. Daarnaast maakt TNN deel uit van de Aidsconferentie van de LGBTI networking zone van het COC in de global village. De LGBTI-inclusieve ruimte diende om elkaar te ontmoeten, elkaars werk te presenteren aan partners over de wereld en aan bezoekers van de conferentie.

Transgenderzorg overleg

De toegang en kwaliteit van transgenderzorg in Nederland was ook in 2018 een groot aandachtspunt van TNN, wat betreft de vergoedingen, decentralisering, wachtlijsten, protocollair werken en de rol van de psycholoog als poortwachter. We hebben plaatsgenomen in het VWS-overleg over de transgenderzorg en werken op verschillende punten samen met Principle 17, patiëntenorganisatie Transvisie, COC Nederland, gezondheidscentra van sekswerkers, Proud en op internationaal niveau met de TGEU.

In 2018 is er met de kwartiermaker transgenderzorg gesproken over de knelpunten en mogelijkheden tot verbeteringen.

Transgender asielzoekers

Speciale aandacht heeft TNN voor de zorg en veiligheid van transgender asielzoekers. De signalen om daarin actie te ondernemen kwamen begin 2016 en leidden tot een meldpunt voor deze doelgroep. In 2018 hebben we ongeveer twintig contactmomenten gehad met trans vluchtelingen, hun advocaten en medewerkers van AZC's en hen geholpen met hun vragen.

TNN zet zich ook in voor verspreiding van kennis en expertise over trans vluchtelingen. Zo heeft TNN met regelmaat contact met VluchtelingenWerk over specifieke casussen ter ondersteuning van transgender vluchtelingen en geeft ze voorlichting aan vrijwilligers van Vluchtelingenwerk. Om transgendersensitiviteit bij de IND meer te agenderen loopt er een verkennend onderzoek op dit moment, uitgevoerd door twee vrijwilligers, van wie een zelf transgender vluchteling, en een juridisch adviseur, en begeleid door TNN. In 2019 is de verwachting dat de inzichten verder gedeeld kunnen worden en lopen er gesprekken met universiteiten om dit onderzoek in te bedden en vervolgonderzoek uit te voeren. Tijdens de Pride heeft TNN via Nieuwsuur aandacht weten te vragen voor de problemen waar trans vluchtelingen in asielzoekerscentra tegenaan lopen.

ORGANISATIE

Statutaire doelstelling

Statutaire naam : Stichting Transgender Netwerk Nederland (TNN).

Vestigingsplaats : Utrecht

Doel

1. De stichting heeft ten doel te streven naar een genderdiverse samenleving en emancipatie van transgenders en hun omgeving, alsmede al hetgeen met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.
2. de stichting tracht dit doel onder meer te bereiken door het tegengaan, op grondslag van gelijkwaardigheid van alle mensen, ongeacht hun juridische geslacht, van elke vorm van onderscheid, uitsluiting of beperking op grond van gender(identiteit), die tot gevolg of doel hebben de erkenning, het genot en/of de uitoefening van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op het gebied van politiek, economie, sociale omgang, cultuur, burgerrechten of welk ander gebied dan ook, door transgender en/of hun omgeving aan te tasten of teniet te doen.
3. uit de doelstelling van de stichting volgt onder meer dat de stichting ernaar streeft dat het Nederlands voorziet in genderneutrale persoonlijke voornaamwoorden, die niet alleen verwijzen naar mannen en vrouwen, maar ook naar alle andere mensen. Daar waar in deze statuten genderbeperkende mannelijke verwijzingen staan, worden derhalve zowel mannen als vrouwen als alle andere mensen bedoeld.
4. De stichting beoogt niet het maken van winst.

TNN kijkt als organisatie terug op een stabiel jaar. Het bestuur is op volle sterkte met het aantreden van een penningmeester in het najaar 2018. En ook het kantoor is versterkt met een communicatieadviseur. Ook het aantal vrijwilligers is vrij constant gebleven zonder wie we niet al de activiteiten boven beschreven gedaan krijgen.

De nieuwe samenwerking met de alliantiepartners COC Nederland en NNID loopt voorspoedig. Eens per kwartaal hebben we op hoger niveau een afstemming over strategie, zorgen en inzichten en tussendoor hebben we kortere, inhoudelijke lijnen. Ook konden we elkaar ondersteunen met zaken rondom bedrijfsvoering en privacy beleid in het kader van de AVG.

Samenstelling bestuur, dd. 31 december 2018

In 2018 is de vacature voor penningmeester opgevuld: Enno de Tombe trad eind september aan als penningmeester in ons bestuur. Er hebben verder geen bestuurswisselingen plaatsgevonden.

Eind december 2018 bestaat het bestuur uit:

Brand Berghouwer, voorzitter TNN.

Gert Hogebrug, secretaris en portefeuille veiligheid.

Alex Kain, algemeen bestuurslid onderwijs en werk.

Aike Pronk, algemeen bestuurslid zorg en welzijn.

Enno de Tombe, penningmeester
Het bestuur werd bijgestaan door adviseurs Bastiaan Winkel en Daphne van Ouwerkerk.

TNN is een expertisecentrum en belangenbehartiger, en is als zodanig politiek onafhankelijk. Om dit laatste te waarborgen hanteert het bestuur de stelregel dat wanneer een bestuurslid een of meer politiek nevenfuncties vervult of gaat vervullen, hij/zij dit aan het bestuur meldt. Politieke nevenfuncties en nevenfuncties bij andere organisaties zijn onverenigbaar met het bestuurslidmaatschap van TNN, indien door de samenloop van functies de interne en externe politieke en organisatorische onafhankelijkheid van TNN onvoldoende kan worden gewaarborgd.

Alle bestuursleden zijn actief op onbezoldigde basis. Zij kunnen reiskosten en overige onkosten declareren op basis van specificaties. Aan bestuurders worden geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt. Bestuurders ontvingen eind 2018 een vacatievergoeding van 50 euro per bijgewoonde vergadering. De voorzitter ontving 60 euro per vergadering
Het bestuur is in 2018 drie keer samen gekomen met de directeur bijeen voor standpuntbepaling, visie, beleids- en strategiebepaling en monitoring van lopende zaken.

Missie

TNN komt op voor mensen die willen worden erkend en leven conform hun genderidentiteit en voor mensen die vrij invulling wensen te geven aan hun genderexpressie, en zich daarin nu beperkt, geïsoleerd, gediscrimineerd of bedreigd voelen. Daarbij komt TNN vooral op voor de rechten van transgender personen. TNN behartigt hun belangen door te werken aan bewustwording bij politieke besluitvormers, beleidsmakers en het grote publiek; te ijveren voor wet- en regelgeving die de seksebinariteit overstijgt; en het opbouwen van de hiervoor benodigde structuren en werkwijzen. Tegelijkertijd zien we echter dat we ons daarmee ook (gedeeltelijk) begeven op terreinen die ook personen met een intersekse conditie, queer personen en bi- en panseksuelen aangaan.

Kantoor

In 2018 zijn we licht gegroeid qua personeel. Eind 2018 bestaat het kantoor uit vier personeelsleden:

Directeur (0,67 fte), schaal 12
Beleidsmedewerker (0,57 fte), schaal 9.
Regio-coördinator en secretariaal medewerker (0,57 fte), schaal 5.
Communicatieadviseur (0,67 fte) schaal 9

Er is in 2018 een tijdelijke ondersteuning van een projectassistent geweest (schaal 5).

Salariëring geschiedt volgens de cao Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening.

In 2018 waren er 10 vrijwilligers en 3 studenten actief voor TNN: 4 vrijwilligers voor redactie van de website Transgenderinfo, 2 voor onderzoek over veiligheid, 3 studenten voor literatuuronderzoek ouderen, ontwikkeling factsheets voor ouders en professionals en effectieve interventies werkvloer, 1 vormgever, 1 administratief medewerker, en 2 vrijwilligers onderzoek asiel. Ook heeft TNN een werkervaringsplek communicatie en projectmedewerker gecreëerd.

De vrijwilligers kunnen hun onkosten op declaratiebasis vergoed krijgen. Daar is een uitzondering op gemaakt: de vrijwillig administratief medewerker ontving een onkostenvergoeding conform de regelgeving van de belastingdienst.

TNN is financieel gezond. De komende 4 jaar is TNN in het alliantieverband met COC en NNID verzekerd van een instellingsubsidie van het ministerie van OCW.

Corine van Dun fonds

In november 2017 is bij het afscheid van de voorzitter het Corine van Dun fonds opgericht om de transgender gemeenschap te ondersteunen met kleinschalige projecten die gericht zijn op het bevorderen van sociale acceptatie.

Het fonds is tot op heden gevuld met particuliere giften. Gemeente Utrecht heeft een bedrag toegezegd dat geormerkt is voor activiteiten die plaatsvinden in Utrecht.

Inhoudelijke toelichting bij jaarrekening 2018

TNN heeft in het jaar 2018 een instellingsubsidie ontvangen van het Ministerie van OC&W. Van dit ministerie heeft zij ook twee projectsubsidies mogen ontvangen, een voor het coachingsproject Transgender en Werk. Duwtje in de Rug en een voor het project trans in/en de media samen met T Image, Universiteit Leiden en Atria. Het

coachingsproject is uitgebreid en verlengt tot 2019. De resterende 10% van deze subsidie zal in 2019 worden ontvangen. Hierdoor is op dit project nogmaals een negatief resultaat behaald.

In 2018 is een positief resultaat genoteerd van 28116 euro. Dat komt door een onderbesteding a 37534 euro op de instellingsubsidie. TNN heeft in 2018 meer directe uren op doelstelling kunnen werken dan eerder was begroot, een aantal materiele kosten vielen mee en konden direct op project worden geboekt, waardoor het uurtarief van het personeel was gedaald. Hiernaast werd in het najaar de instellingsubsidie met 2,5% verhoogd. De onderbesteding is meegenomen in de begroting van 2019 om in te zetten op doelstelling (reserve dossierontwikkeling).

m het bestaan van TNN minder afhankelijk te maken van het ministerie van OCW moet TNN meer gaan inzetten op overige financieringsstromen. In 2018 heeft TNN een adviseur fondsenwerving gevonden om directie en communicatie te ondersteunen hierin.

Wat betreft de kosten valt vooral de grote stijging van de projectkosten op doordat het coachingsproject uitgebreid kon worden. Ook zijn de personeelskosten omhooggegaan. Dat heeft vooral te maken met de groei van kantoor. De organisatiekosten bestaan uit de reiskosten, vrijwilligerskosten en de verzekeringskosten. De overige kosten bestaan grotendeels uit communicatiekosten, kantinekosten en administratie- en accountantskosten.

De financiële verantwoording van de instellingsubsidie over de periode 2018 is gecontroleerd en goedgekeurd door de accountant Dubois & Co.

STICHTING TRANSGENDER NETWERK NEDERLAND

BALANS

	2017	2018
VASTE ACTIVA		
Inventaris	373	254
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen	5.856	11.340
Overig	4.336	
Liquide middelen	187.340	208.589
TOTAAL ACTIVA	197.905	220.183
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Vooruit ontvangen en te Betalen bedragen	149.673	143.835
RESERVES EN FONDSSEN		
Stichtingskapitaal	100	100
Continuïteitsreserve	30.000	30.000
Bestemmingsreserve	18.132	46.248
Subtotaal	48.232	76.348
TOTAAL PASSIVA	197.905,00	220.183,00

STICHTING TRANSGENDER NETWERK NEDERLAND**STAAT VAN BATEN EN LASTEN**

	2017	Begroting	2018
	€	€	€
BATEN			
Overige opbrengsten en fondsen		20.600	2.113
Opbrengst Subsidies	188.978	272.727	344.519
Giften en donaties	485	11.000	4.550
Som der baten	<u>189.463</u>	<u>304.327</u>	<u>351.182</u>
LASTEN			
Personeelskosten	135.689	182.189	160.898
Huisvestingskosten	12.478	11.510	12.389
Organisatiekosten	6.756	17.315	6.630
Overige kosten	24.366	25.895	21.232
Kosten coaching en projectwerk uitbesteed	20.000	49.550	121928
Som der bedrijfslasten	<u>199.289</u>	<u>286.459</u>	<u>323.077</u>
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	<u>-9.826</u>	<u>17.868</u>	<u>28.105</u>
Saldo rentebaten en -lasten	89	- -	12
Exploitatieresultaat	<u><u>-9.737</u></u>	<u><u>17.868</u></u>	<u><u>28.117</u></u>

 Staat van Baten en Lasten op doelstelling*

	2017	Begroting	2018
INKOMSTEN			
OCW Instellingssubsidie	157.720	272.726	279.545
OCW Projectsubsidies	28.658	0	64.973
Overige inkomsten	2.500	20.600	4.255
Totaal inkomsten	188.878	293.326	348.773
KOSTEN			
Agenderen en vertegenwoordigen	77.281	108.842	146.219
Netwerk en platform	4.455	18.534	11.990
Ondersteunen en begeleiden	35.688	107.865	82.449
Overige projecten	40.786	-	59.948
Werving baten	4.835	4.491	2.692
Beheer en administratie	36.244	46.705	19.768
Totaal kosten	199.289	286.437	323.067
RESULTAAT UIT ACTIVITEITEN	-10.411	6.889	25.706
Totaal giften en donaties	485	11.000	2.409
RESULTAAT	-9.926	17.889	28.116
RESULTAATBESTEMMING			
- dossierontwikkeling (instellingsubsidie)	0	0	37.534
- algemene activiteitenreserve	-10.411	13.889	-11.827
-Corine van Dun fonds	485	4.000	2.409
- continuïteitsreserve	0	0	0
Totaal	-9.926	17889	28.116

□

Begroting 2019

INKOMSTEN

Donaties en overige opbrengsten	2.000
Projectsubsidie OCW	58.740
Fondsenwerving	16988
Overige subsidies	14590
Corine van Dunfonds	3.000
Instellingssubsidie 2019	315.335
Totaal inkomsten	<u>410.653</u>

KOSTEN

Agenderen en vertegenwoordigen	134.931
Platform en netwerk	53.121
Ondersteunen en begeleiden	147.727
Werving baten	7.897
Beheer en administratie	42.530
Totaal kosten	<u>386.206</u>

Resultaat uit activiteiten 24.448

RESULTAAT 24.448

RESULTAATSBESTEMMING

Corine van Dun Fonds	2.000
Onttrekking dossierontwikkeling (instellingssubsidie)	-35.791
Activiteitenreserve	22.448

